

§ 19. 1. Dyrektorom okręgów kolei państwowych podlegają, z wyjątkami określonymi w regulaminie (ust. 3), naczelniczy oddziałów kolei państwowych, sprawujący bezpośredni nadzór nad miejscowymi organami wykonawczymi.

2. Naczelnicy oddziałów podlegają bezpośrednio dyrektorowi okręgu, jednakże polecenia służbowe otrzymują także od właściwych rzeczowo organów dyrekcyj okręgowej.

3. Zakres działania i sposób powoływania organów, o których mowa w ust. 1, oraz zakres działania i organizację wewnętrzną ich jednostek pracy określają regulaminy ustalone przez dyrektora generalnego.

§ 20. 1. Minister Komunikacji może, na wniosek dyrektora generalnego, powoływać w drodze zarządzeń wydawanych w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i z Ministrem Skarbu, osobne jednostki organizacyjne międzydyrekcyjne (dyrekcje, zarządy, kierownictwa, biura itp.) i zakłady pomocnicze do załatwiania spraw i czynności nadających się do centralnego prowadzenia, do spraw i czynności specjalnych lub nadających się do skupienia w zakładach pomocniczych P. K. P.

2. Organa stojące na ich czele (dyrektorzy, naczelnicy, kierownicy) podlegają bezpośrednio dyrektorowi generalnemu i są przed nim odpowiedzialne za prowadzenie czynności. Organa takie otrzymują zlecenia służbowe także od właściwych rzeczowo organów Dyrekcyj Generalnej.

3. Jednostki organizacyjne i zakłady pomocnicze, o których mowa w ust. 1 i 2, są upoważnione do wydawania dyrektorom okręgów poleceń i instrukcji służbowych w zakresie ustalonym w regulaminach (ust. 4).

4. Zakres działania i organizację jednostek organizacyjnych i zakładów pomocniczych, o których mowa w ust. 1 i 2, określają regulaminy ustalone przez Ministra Komunikacji na wniosek dyrektora generalnego.

§ 21. Wewnętrznym organem służbowym przedsiębiorstwa P. K. P. jest Dziennik Zarządzeń Polskich Kolei Państwowych wydawany przez Dyrekcję Generalną.

283.

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 26 marca 1949 r.

w sprawie wykazu osób prawnych prawa publicznego, których lokale użytkowe zwolnione są od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Na podstawie § 6 lit. d) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1948 r. w sprawie zwolnień i ulg w opłaceniu czynszów za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 374) ustaliam, że od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej zwolnione są lokale użytkowe, zajmowane przez cechy rzemieślnicze i ich związki.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

284.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 22 marca 1949 r.

w sprawie wynagrodzenia lustratorów społecznych.

Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o obywatelskich komisjach podatkowych i lustratorach społecznych (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 31, poz. 210) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Wynagrodzenie lustratorów społecznych ustala się:

- 1) dla członków zespołów lustratorów społecznych na kwotę 14.000 zł miesięcznie,
- 2) dla kierowników zespołów lustratorów społecznych na kwotę 16.500 zł miesięcznie,
- 3) dla zastępców okręgowych lustratorów społecznych na kwotę 19.000 zł miesięcznie,
- 4) dla okręgowych lustratorów społecznych na kwotę 20.000 zł miesięcznie.

2. Nieusprawiedliwiona nieobecność w służbie pozbawia lustratorów społecznych prawa do otrzymania wynagrodzenia w wysokości 1/25 miesięcznego wynagrodzenia za każdy dzień nieobecności w służbie.

§ 2. Wynagrodzenie lustratorów społecznych, okręgowych lustratorów społecznych i zastępców okręgowych lustratorów społecznych wypłaca właściwa izba skarbowa w ostatnim dniu każdego miesiąca za dany miesiąc.

§ 3. 1. Kierownikom i członkom zespołów lustratorów społecznych w razie podróży służbowej lub delegacji do miejscowości położonej poza miejscowością, dla której zostali powołani lub w której znajduje się siedziba urzędu skarbowego, przy którym zostali powołani, przysługują należności według norm, obowiązujących dla pracowników państwowych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do okręgowych lustratorów społecznych i zastępców okręgowych lustratorów społecznych w razie podróży służbowej lub delegacji do miejscowości położonej poza miejscowością, w której znajduje się siedziba izby skarbowej, przy której zostali powołani.

§ 4. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia traci moc przepisy zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 21

czerwca 1947 r. w sprawie wynagrodzenia lustratorów społecznych (Monitor Polski Nr 88, poz. 602), zmienionego zarządzeniem Ministra Skarbu z dnia 7 lipca 1948 r. (Monitor Polski Nr A-62, poz. 400).

§ 5. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 r.

MINISTER SKARBU

285.

K. Dąbrowski

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 26 marca 1949 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej w sprawie zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń.

Na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 41) zarządzam się, co następuje:

§ 1. Zwalnia się od podatku od wynagrodzeń wypłacane w czasie od dnia 1 stycznia 1949 r.:

1) zapomogi do wysokości 15.000 zł. wypłacane z tytułu wypadków rodzinnych i losowych, w ramach kwot zatwierdzonych w przepisach o pomocy społecznej, a także z tytułu rzecz pracowników — niezależnie od zapomóg korzystających ze zwolnienia na podstawie przepisów art. 5 ust. 1 pkt. 11 ustawy o podatku od wynagrodzeń,

2) odprawy pośmiertne po zmarłych pracownikach,

3) wszystkie świadczenia wypłacane lub wydawane z budżetu Państwa pracownikom, członkom rodziny i innym osobom pozostającym na wyłącznym utrzymaniu pracownika, odpowiadające kategoriom świadczeń wypłacanych lub wydawanych pracownikom przez instytucje ubezpieczeń społecznych (art. 5, ust. 1 pkt. 4 ustawy o podatku od wynagrodzeń),

4) zasiłki wypłacane na podstawie ustawy z dnia 18 listopada 1948 r. o zasiłkach dla niektórych kategorii funkcjonariuszów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 455).

5) wynagrodzenia wypłacane na terenie Holandii rybakom obywatelom holenderskim za pracę wykonaną na polskich statkach morskich,

6) wartość wydawanej bezpłatnie pracownikom na podstawie układów zbiorowych pracy odzieży ochronnej i roboczej oraz premii otrzymywanych przez pracowników z powodu przedłużenia okresów używania ubrań poza czasokresy zużycia ustalone w umowach zbiorowych.

7) wartość piwa, mleka, oliwy, tłuszczów, boczków, kiełbasy i innych środków odżywczych, wydawanych pracownikom zatrudnionym przy pracach szkodliwych dla zdrowia, o ile te świadczenia przewidziane są w umowach zbiorowych pracy,

8) wartość biletów wydawanych dla łaźni publicznych, o ile te świadczenia przewidziane są w umowach zbiorowych pracy.

§ 2. 1. Zwalnia się:

1) różnicę między podatkiem, jaki przypadłby w myśl przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń od wynagrodzenia stałego oraz wypłacanego obok niego dodatkowego wynagrodzenia za osiągnięcia w pracy za co najmniej dwa okresy wypłaty wynagrodzenia stałego, a podatkiem obliczonym przy zastosowaniu zasad podanych w ust. 2.

2) różnicę w podatku między podatkiem, jaki przypadłby w myśl przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń od sumy wypłaconych wynagrodzeń łącznie z wynagrodzeniami za udział w komisjach administracji państwowej, wypłacanymi podatnikom wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt. 4 ustawy przez tę władzę asygnującą, która wypłaca temu podatnikowi wynagrodzenie ze stosunku służbowego lub z umowy o pracę, a podatkiem obliczonym przy zastosowaniu zasad podanych w ust. 3.

3) różnicę w podatku między podatkiem przypadającym od wynagrodzenia wypłaconego najemnym członkom załóg kutrów, jaki przypadłby w myśl przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń, a podatkiem obliczonym w myśl przepisów art. 10 ust. 4, jak dla pracowników sezonowych.

2. Przy wynagrodzeniach określonych w ust. 1 pkt. 1 podatek oblicza się w sposób następujący: Dla ustalenia stopy procentowej od całego wypłaconego wynagrodzenia zarówno stałego, jak dodatkowego (z jednego bądź więcej tytułów), przyjmuje się wynagrodzenie stałe powiększone o taką część sumy wynagrodzeń dodatkowych, jaka stosunkowo przypada za okres wypłaty wynagrodzenia stałego. Ustaloną stopę procentową stosuje się do całości wypłaconego wynagrodzenia w danym okresie wypłaty. Okres, za jaki przypadają wynagrodzenia dodatkowe, powinien być ściśle określony. Jeżeli pracodawca na poczet stałego wynagrodzenia w tym okresie wypłaty dokonał tylko częściowej wypłaty na poczet tego wynagrodzenia, to dla celów ustalenia stopy procentowej podatku przyjmuje się pełne należne stałe wynagrodzenie za ten okres, a nie tylko częściową wypłatę na poczet tegoż wynagrodzenia. Za wynagrodzenie dodatkowe za osiągnięcia w pracy uważa się w szczególności

wypłatę z tytułu: premii za wydajną pracę, nie wyłączając premii określonych w art. 9 ust. 3 ustawy o podatku od wynagrodzeń, godzin nadliczbowych, prowizji, procentów od obrotów, produkcji, oszczędności itp. oraz bilansowego. Przy wypłacie bilansowego przyjmuje się, że jest ono wynagrodzeniem dodatkowym za osiągnięcia w pracy za okres 6 miesięcy.

Ulgowe obliczenie podatku należy w wykazie potrąceń podatku lub w odpisie listy płacy (art. 16 ustawy o podatku od wynagrodzeń) odpowiednio zaznaczyć przez oznaczenie ulgowego obliczenia podatku (skrót: „ulga jedn.”).

Przykład I.

Pracownik Centralnego Zarządu Przemysłu Cukrowniczego otrzymuje wynagrodzenie stałe z miesięcznym okresem wypłaty, składające się z kwoty wynagrodzenia zasadniczego 13.500 zł oraz dodatku funkcyjnego w kwocie 3.500 zł. Przez okres 11 miesięcy otrzymuje poza tym jako dodatkowe wynagrodzenie za osiągnięcia w pracy zał. czkę na premię produkcyjną 50% miesięcznego wynagrodzenia, tj. 6.750 zł. Pracownik zatem otrzymuje łącznie 23.750 zł miesięcznie. Podatek według skali z art. 10 ust. 1 lit. A (skala miesięczna) wynosi — 6% tj. 1.425 zł.

Z chwilą ukończenia kampanii cukrowniczej następuje wypłata reszty dodatkowego wynagrodzenia tytułem premii za okres 12 miesięcy, która wynosi np. 54.000 zł. Kwota ta wypłacona jest w 12-tym miesiącu obok stałego wynagrodzenia miesięcznego 17.000 zł. Wynagrodzenie łącznie zatem w danym miesiącu wynosi 71.000 zł.

Sposób obliczenia podatku.

W myśl przytoczonej wyżej zasady podatek oblicza się w sposób następujący:

1. do wynagrodzenia stałego za ostatni okres wypłaty 17.000 zł.
2. dodaje się kwotę wynikającą z podzielenia kwoty 54.000 zł. przez ilość okresów wypłaty wynagrodzenia dodatkowego, za które powstało roszczenie do wypłaty tegoż wynagrodzenia, a więc przez 12 4 500 zł.
3. od sumy 21.500 zł.
4. należy odszukać stopę procentową podatku według skali z art. 10 ust. 1 lit. A, która wynosi — 5%.
5. według tak odszukanego procentu (5%) oblicza się należny podatek od sumy wynagrodzenia stałego za bieżący okres wypłaty (17.000 zł.) oraz wypłaty wynagrodzenia dodatkowego za osiągnięcia w pracy (54.000 zł.), t. j. od 71.000 zł. — 5% — 3.550 zł.

Przykład II.

Pracownik otrzymał w miesiącu kwietniu:

1. wynagrodzenie stałe z miesięcznym okresem wypłaty za kwiecień 20.000 zł
2. dodatkowe wynagrodzenia za osiągnięcia w pracy z tytułu:
  - a) 10 godzin nadliczbowych pracowanych w marcu po 150 zł. 1.500 zł.
  - b) premię za wydajną pracę za I kwartał 60.000 zł. 61.500 zł.

3. Razem 81.500 zł.
Podatek oblicza się w następujący sposób:

1. do wynagrodzenia stałego za ostatni okres wypłaty, t. j. kwiecień 20.000 zł.
2. dodaje się kwotę wynikającą z podzielenia:
  - a) kwoty 1.500 zł. przez okres wypłaty wynagrodzenia stałego, t. j. 1 miesiąc 1 500 zł.
  - b) kwoty premii kwartalnej 60.000 zł., przypadającej za okres 3-ch miesięcy, a więc przez 3 20.000 zł. 21.500 zł.

3. od sumy 41.500 zł.

należy odszukać stopę procentową podatku według skali z art. 10 ust. 1 lit. A — 13%.

4. według tak odszukanego procentu (13%) oblicza się należny podatek od sumy wynagrodzenia stałego (20.000 zł.) oraz od wypłaty wynagrodzeń dodatkowych za osiągnięcia w pracy (61.500 zł.), t. j. od 81.500 zł — 13% 10 595 zł.

5. Przy wynagrodzeniach określonych w ust. 1 pkt. 2 podatek oblicza się na zasadach podanych w art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 3 i 7 oraz art. 10 ust. 3 ustawy o podatku od wynagrodzeń, jeżeli wynagrodzenie to wypłacane jest za pracowany dzień lub za posiedzenie, a według przepisów

art. 9 ust. 3 i 7 oraz art. 10 ust. 1 lit. A, jeżeli wynagrodzenie to wypłaca się ryczałtowo za okres miesięczny.

Przykład.

Pracownikowi żonatemu, mającemu na utrzymaniu dwoje dzieci, zatrudnionemu w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Przewodniczący tej Komisji zlecił pełnienie obowiązków członka Głównej Komisji do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, jako władza asygnująca, wypłaca temu pracownikowi tak wynagrodzenie ze stosunku służbowego, jak i wynagrodzenie za udział w Komisji po 1.000 zł. za posiedzenie. Dnia 31 marca wypłacono temu pracownikowi jednorazowo kwotę 3.000 zł. tytułem 3-ch komisji odbytych w marcu. Podatek oblicza się oddzielnie od wynagrodzenia za każde posiedzenie, jak od wynagrodzeń za okresy przeszłe. Podatek od 1.000 zł., t. j. od wynagrodzenia za każde posiedzenie, wynosi w myśl skali z art. 10 ust. 1 lit. C (skala dzienna) — 6% — 60 zł. z 50%-ową podwyżką z art. 9 ust. 7 ustawy — 30 zł., łącznie 90 zł.

4. Przepisy ust. 1 — 3 odnoszą się do wynagrodzeń wypłacanych począwszy od dnia 1 stycznia 1949 r.

§ 3. Niezależnie od ulg, wynikających z niniejszego zarządzenia, stosuje się ulgi dla przodujących w pracy pracowników z tytułu współzawodnictwa pracy na podstawie obowiązujących przepisów.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER SKARBU

K. Dąbrowski

MINISTER PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

w/z Tadeusz Kochanowicz

Podsekretarz Stanu

286.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 29 marca 1949 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Prezesem Centralnego Urzędu Planowania, o utworzeniu Centralnego Zarządu Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Na podstawie art. 1 i 2 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tworzy się Centralny Zarząd Państwowych Gospodarstw Rolnych jako przedsiębiorstwo państwowe wydzielone z administracji państwowej, prowadzone w ramach narodowych planów gospodarczych według zasad rozrachunku gospodarczego, zwane w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia Centralny Zarząd P.G.R.

§ 2. Centralny Zarząd P.G.R. ma siedzibę w m. st. Warszawie.

§ 3. 1. Przedmiotem działalności Centralnego Zarządu P.G.R. jest koordynowanie, nadzorowanie i kontrolowanie oraz ogólne kierownictwo wydzielonych z administracji państwowej przedsiębiorstw (ich zjednoczeń), których zadaniem jest:

- a) prowadzenie wzorowej produkcyjnej gospodarki rolnej, roślinnej i zwierzęcej, w nieruchomościach ziemskich, przeznaczonych na państwowe gospodarstwa rolne;
- b) prowadzenie zakładów przemysłu rolnego, związanych z określonymi wyżej państwowymi nieruchomościami ziemskimi;
- c) zakładanie i prowadzenie w ramach państwowych gospodarstw rolnych stacji hodowli i reprodukcji nasion selekcyjnych, zarodowych zwierząt gospodarskich, zwierząt futerkowych oraz stacji naukowo-doświadczalnych z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej;
- d) zakładanie i prowadzenie czyszczalni nasion, punktów kopulacyjnych, sztucznej inseminacji i wylegarni;
- e) prowadzenie państwowych stad ogierów, państwowych stadnin koni oraz źrebięciarni w celu zaopatrywania kraju w materiał zarodowy i zapewnienia gospodarcze narodowej produkcji różnych typów koni;
- f) zakładanie i prowadzenie zespołowych i wydzielonych warsztatów reparacyjnych dla bieżących remontów traktorów i maszyn rolniczych w celu racjonalnej eksploatacji środków mechanicznej uprawy w państwowych gospodarstwach rolnych;
- g) prowadzenie administracji przejściowej państwowych nieruchomości ziemskich, przeznaczonych na inne cele — do czasu przekazania właściwym instytucjom lub organom.

2. Wykaz wymienionych w ust. 1 przedsiębiorstw (ich zjednoczeń), podporządkowanych Centralnemu Zarządowi P.G.R., zostanie ustalony odrębnym zarządzeniem.

3. W okresie przejściowym do czasu powołania do życia w trybie prawem przepisany przedsiębiorstw i ich zjednoczeń, przewidzianych w ust. 1 — Centralny Zarząd P.G.R. prowadzi:

- a) wzorową produkcję roślinną i zwierzęcą w nieruchomościach ziemskich, przeznaczonych na państwowe go-